

SỞ GIÁO DỤC VÀ ĐÀO TẠO

BÀ RỊA VŨNG TÀU

KỶ THI CHỌN HỌC SINH GIỎI

NĂM HỌC 2023-2024

MÔN TOÁN 9

Bài 1. (3 điểm):

1) Rút gọn biểu thức $P = \left(\frac{a\sqrt{a}+a-2}{a-1} - \frac{1}{a\sqrt{a}-a} \right) : \frac{1}{a\sqrt{a}-a}$; với $a > 0, a \neq 1$.

2) Tính giá trị của biểu thức $Q = a^3 + b^3$ với $a = \sqrt[3]{7+\sqrt{50}}$, $b = \sqrt[3]{7-\sqrt{50}}$.

Bài 2. (3 điểm):

1) Giải phương trình $x^2 - 5x + 7 = \sqrt{2x - 5}$.

2) Giải hệ phương trình $\begin{cases} 4x^2 + 1 = y^2 - 4x \\ x^2 + 2y^2 = 3xy \end{cases}$

Bài 3. (3 điểm):

1) Tìm tất cả các cặp số nguyên $(x; y)$ thỏa mãn phương trình

$$4y^2 - 2xy + 6y - x + 7 = 0$$

2) Cho ba số nguyên a, b, c thỏa mãn $a + b + c = 2022^{2033}$. Chứng minh $a^3 + b^3 + c^3$ chia hết cho 3.

Bài 4. (4 điểm):

1) Trên mặt phẳng tọa độ Oxy, cho parabol (P) : $y = x^2$. Tìm tọa độ các điểm A và B thuộc (P) sao cho tam giác OAB đều.

2) Cho các số dương x, y, z thỏa $\sqrt{2(x^2+y^2)} + \sqrt{2(y^2+z^2)} + \sqrt{2(z^2+x^2)} + xyz = 7$

Tìm giá trị nhỏ nhất của biểu thức $S = \frac{x^2}{y+z} + \frac{y^2}{z+x} + \frac{z^2}{z+y}$

Bài 5. (5 điểm): Cho đường tròn (O) đường kính AB. Trên tiếp tuyến tại A của đường tròn (O) lấy điểm M sao cho $MA > OA$. Vẽ tiếp tuyến thứ hai MC với đường tròn (O) (C là tiếp điểm). Đường thẳng qua M song song với AB cắt tia OC tại D. Vẽ đường tròn (O1) đường kính MD. Gọi E giao điểm của MB với đường tròn (O), F giao điểm của MB với đường tròn (O') (E khác B, F khác M). Tia DF cắt AB tại K.

1) Chứng minh $\widehat{CFB} = \widehat{COB}$

2) Chứng minh ACEF cân

3) Chứng minh K là trung điểm của AO.

Bài 6. (2 điểm): Cho tam giác ABC có trọng tâm G và nội tiếp trong đường tròn (O).

Các đường trung tuyến kẻ từ các đỉnh A, B, C của tam giác ABC lần lượt cắt đường tròn (O) tại các điểm D, E, F. Chứng minh rằng $AB + BC + CA \leq \sqrt{3}(GD + GE + GF)$.

--HẾT--
LỜI GIẢI

Bài 1

1) Rút gọn biểu thức $P = \left(\frac{a\sqrt{a}+a-2}{a-1} - \frac{1}{a\sqrt{a}-a} \right) : \frac{1}{a\sqrt{a}-a}$; với $a > 0, a \neq 1$.

2) Tính giá trị của biểu thức $Q = a^3 + b^3$ với $a = \sqrt[3]{7+\sqrt{50}}$, $b = \sqrt[3]{7-\sqrt{50}}$.

GIẢI

1) $P = \left(\frac{a\sqrt{a}+a-2}{a-1} - \frac{1}{a\sqrt{a}-a} \right) : \frac{1}{a\sqrt{a}-a}$; với $a > 0, a \neq 1$.

$$= \left[\frac{(\sqrt{a}-1)(a+2\sqrt{a}+2)}{(\sqrt{a}-1)(\sqrt{a}+1)} - \frac{1}{\sqrt{a}+1} \right] : \frac{1}{a(\sqrt{a}-1)}$$

$$= \left(\frac{a+2\sqrt{a}+2-1}{\sqrt{a}+1} \right) \cdot a(\sqrt{a}-1) = \frac{(\sqrt{a}+1)^2}{\sqrt{a}+1} \cdot a(\sqrt{a}-1) = a(\sqrt{a}-1)(\sqrt{a}+1) = a(a-1)$$

2. $a = \sqrt[3]{7+\sqrt{50}}$, $b = \sqrt[3]{7-\sqrt{50}}$.

Ta có $a^3 + b^3 = (7+\sqrt{50}) + (7-\sqrt{50}) = 14$

$ab = \sqrt[3]{(7+\sqrt{50})(7-\sqrt{50})} = \sqrt[3]{49-50} = -1$

đặt $x = a + b$

$$\Rightarrow x^3 = a^3 + b^3 + 3ab(a+b)$$

$$\Rightarrow x^3 = 14 - 3x$$

$$\Rightarrow x^3 + 3x - 14 = 0 \Leftrightarrow (x-2)(x^2 + 2x + 7) = 0$$

Mà $x^2 + 2x + 7 = (x+1)^2 + 6 > 0$. Suy ra $x = 2$

Do đó $a^2 + b^2 = (a+b)^2 - 2ab = 2^2 = 2(-1) = -2$

$$\Rightarrow 84 = (a^2 + b^2)(a^3 + b^3) = a^5 + b^5 + a^3b^2 + a^2b^3$$

$$\Rightarrow 84 = Q + a^2b^2(a+b) = Q + 2b^2(a+b) = Q + 2 = \therefore Q = 82$$

Bài 2. (3 điểm):

1) Giải phương trình $x^2 - 5x + 7 = \sqrt{2x-5}$.

2) Giải hệ phương trình
$$\begin{cases} 4x^2 + 1 = y^2 - 4x \\ x^2 + 2y^2 = 3xy \end{cases}$$

GIẢI

1) Giải phương trình $x^2 - 5x + 7 = \sqrt{2x-5}$.

$$x^2 - 5x + 7 = \sqrt{2x - 5}, \text{ điều kiện } x \geq \frac{5}{2}$$

$$\Leftrightarrow (2x + 5)^2 + 3 = 4\sqrt{2x - 5}$$

$$\text{Đặt } u = \sqrt{2x - 5} (u \geq 0)$$

$$\text{Ta có phương trình } u^4 + 3 = 4u$$

$$\Leftrightarrow u^4 - 2u^2 + 1 + 2u^2 - 4u + 2 = 0$$

$$\Leftrightarrow (u^2 - 1)^2 + 2(u^2 - 1)^2 = 0 \Leftrightarrow (u^2 - 1)^2((u^2 - 1)^2 + 2) = 0$$

$$\text{Mà } (u^2 - 1)^2 + 2 > 0, \text{ ta được } u = 1$$

$$\sqrt{2x - 5} = 1 \Leftrightarrow x = 3 \text{ (thỏa mãn)}$$

$$\text{Vậy } S = \{3\}$$

$$2) \text{ Giải hệ phương trình } \begin{cases} 4x^2 + 1 = y^2 - 4x \\ x^2 + 2y^2 = 3xy \end{cases}$$

$$\begin{cases} 4x^2 + 1 = y^2 - 4x \\ x^2 + 2y^2 = 3xy \end{cases} \Leftrightarrow \begin{cases} y^2 = (2x + 1)^2 \quad (1) \\ (x - y)(x - 2y) = 0 \quad (2) \end{cases}$$

$$(1) \Leftrightarrow \begin{cases} y = 2x + 1 \\ y = -2x - 1 \end{cases}$$

$$\text{TH1 } y = 2x + 1 \text{ thay vào (2)}$$

$$(x - 2x - 1)(x - 4x - 2) = 0 \Leftrightarrow \begin{cases} x = -1 \quad (y = -1) \\ x = \frac{-2}{3} \quad (y = \frac{-1}{3}) \end{cases}$$

$$\text{TH2 } y = -2x - 1 \text{ thay vào (2)}$$

$$(x + 2x + 1)(x + 4x + 2) = 0 \Leftrightarrow \begin{cases} x = \frac{-1}{3} \quad (y = \frac{-1}{3}) \\ x = \frac{-2}{5} \quad (y = \frac{-1}{5}) \end{cases}$$

Vậy tập nghiệm của hệ phương trình là

$$S = \left\{ (-1; -1); \left(\frac{-2}{3}; \frac{-1}{3}\right); \left(\frac{-1}{3}; \frac{-1}{3}\right); \left(\frac{-2}{5}; \frac{-1}{5}\right) \right\}$$

Bài 3. (3 điểm):

$$1) \text{ Tìm tất cả các cặp số nguyên } (x; y) \text{ thỏa mãn phương trình } 4y^2 - 2xy + 6y - x + 7 = 0$$

2) Cho ba số nguyên a, b, c thỏa mãn $a + b + c = 2022^{2033}$. Chứng minh $a^3 + b^3 + c^3$ chia hết cho 3.

GIẢI

$$1) 4y^2 - 2xy + 6y - x + 7 = 0 \Leftrightarrow 4y^2 + 6y + 7 = x(2y + 1)$$

$$\Leftrightarrow x = \frac{4y^2 + 6y + 7}{2y + 1} \text{ do } 2y + 1 \neq 0$$

$$\Leftrightarrow x = 2y + 2 + \frac{5}{2y+1}$$

Vì $x, y \in \mathbb{Z}$ nên $\frac{5}{2y+1} \in \mathbb{Z}$

$$\Rightarrow 2y+1 \in \{-5; -1; 1; 5\}$$

$$\Rightarrow y \in \{-3; -1; 0; 2\}$$

Với $y = -1 \Rightarrow x = -5$

$$y = -1 \Rightarrow x = -5$$

$$y = 0 \Rightarrow x = 7$$

$$y = 2 \Rightarrow x = 7$$

vậy có 4 cặp số nguyên (x, y) thỏa mãn là

$$(-5; -3); (-5; -1); (7; 0); (7; 2)$$

2) Cho ba số nguyên a, b, c thỏa mãn $a + b + c = 2022^{2033}$. Chứng minh $a^3 + b^3 + c^3$ chia hết cho 3.

Ta có $a^3 - a = a(a^2 - 1) = (a-1) \cdot a \cdot (a+1)$ là tích của ba số nguyên liên tiếp nên chia hết cho 3

$$\text{Tương tự } b^3 - b : 3; c^3 - c : 3$$

$$\text{Do đó } [(a^3 + b^3 + c^3) - (a + b + c)] : 3 \quad (1)$$

$$\text{Mà } 2022 : 3 \Rightarrow a + b + c = 2022^{2033} \quad (2)$$

Từ (1) và (2) ta có $a^3 + b^3 + c^3 : 3$

Bài 4. (4 điểm):

1) Trên mặt phẳng tọa độ Oxy, cho parabol (P) : $y = x^2$. Tìm tọa độ các điểm A và B thuộc (P) sao cho tam giác OAB đều.

2) Cho các số dương x, y, z thỏa $\sqrt{2(x^2 + y^2)} + \sqrt{2(y^2 + z^2)} + \sqrt{2(z^2 + x^2)} + xyz = 7$

Tìm giá trị nhỏ nhất của biểu thức $S = \frac{x^2}{y+z} + \frac{y^2}{z+x} + \frac{z^2}{x+y}$

GIẢI

1) Gọi hoành độ của A, B là a, b . Không giảm tính tổng quát ta giả sử $a > b$

$A, B \in (P) \Rightarrow A(a; a^2) \text{ và } B(b; b^2)$

Ta có $OA = \sqrt{a^2 + a^4}; OB = \sqrt{b^2 + b^4}$

ΔOAB đều nên $OA = OB$

$$a^2 + a^4 = b^2 + b^4$$

$$\Leftrightarrow (a^2 - b^2)(1 + a^2 + b^2) = 0$$

$$\Leftrightarrow a^2 = b^2 \Leftrightarrow \begin{cases} a = b \\ a = -b \end{cases}$$

Kết hợp điều kiện ta chọn $a = -b$ ($a > 0$ do $a > b$)

Khi đó $A(a; a^2); B(-a; a^2)$. Với $a > 0 \Rightarrow AB = 2a$

ΔOAB đều nên $OA = AB \Leftrightarrow \sqrt{a^2 + a^4} = 2a \Leftrightarrow a^2 + a^4 = 4a^2 \Leftrightarrow a^2(a^2 - 3) = 0$

$$\text{Do } a > 0 \Rightarrow a = \sqrt{3} \Rightarrow \begin{cases} A(\sqrt{3}; 3) \\ B(-\sqrt{3}; 3) \end{cases}$$

Vậy hai cặp điểm ($A; B$) thỏa mãn là $A(\sqrt{3}; 3); B(-\sqrt{3}; 3)$ hoặc $A(-\sqrt{3}; 3); B(\sqrt{3}; 3)$

2) Ta chứng minh $x^2 + y^2 + z^2 \geq 3(1)$

Thật vậy giả sử $x^2 + y^2 + z^2 < 3$. Khi đó

$$\begin{aligned} & \sqrt{2(x^2 + y^2)} + \sqrt{2(y^2 + z^2)} + \sqrt{2(x^2 + z^2)} \leq \sqrt{3(2(x^2 + y^2) + 2(y^2 + z^2) + 2(x^2 + z^2))} \\ & = \sqrt{12(x^2 + y^2 + z^2)} < 6 \quad (2) \end{aligned}$$

$$x^2 + y^2 + z^2 > 3 \sqrt[3]{x^2 y^2 z^2} \Rightarrow xyz < 1 \quad (3)$$

Từ (2) và (3) suy ra vô lí theo giả thiết. Do đó (1) đúng

$$\text{Khi đó } S = \frac{x^4}{x^2(y+z)} + \frac{y^4}{y^2(z+x)} + \frac{z^4}{z^2(x+y)} \geq \frac{(x^2 + y^2 + z^2)^2}{x^2(y+z) + y^2(z+x) + z^2(x+y)} \quad (4)$$

Ta có $x^2(y+z) + y^2(z+x) + z^2(x+y) = xy(x+y) + yz(y+x) + zx(z+x)$

$$\begin{aligned} & \leq \sqrt{x^2 y^2 + y^2 z^2 + z^2 x^2} \cdot \sqrt{(x+y)^2 + (y+z)^2 + (z+x)^2} \\ & \leq \sqrt{\frac{1}{3}(x^2 + y^2 + z^2) \cdot \sqrt{2(x^2 + y^2 + z^2) + 2(yz + yz + zx)}} \leq \sqrt{\frac{4}{3}(x^2 + y^2 + z^2)^3} \quad (5) \end{aligned}$$

$$\text{Từ (4) và (5)} \Rightarrow S \geq \frac{(x^2 + y^2 + z^2)^2}{\frac{4}{3}(x^2 + y^2 + z^2)^3} = \frac{\sqrt{3}(x^2 + y^2 + z^2)}{2} \geq \frac{3}{2}$$

Giá trị nhỏ nhất của S là $\frac{3}{2}$. Dấu “=” xảy ra khi $x = y = z = 1$

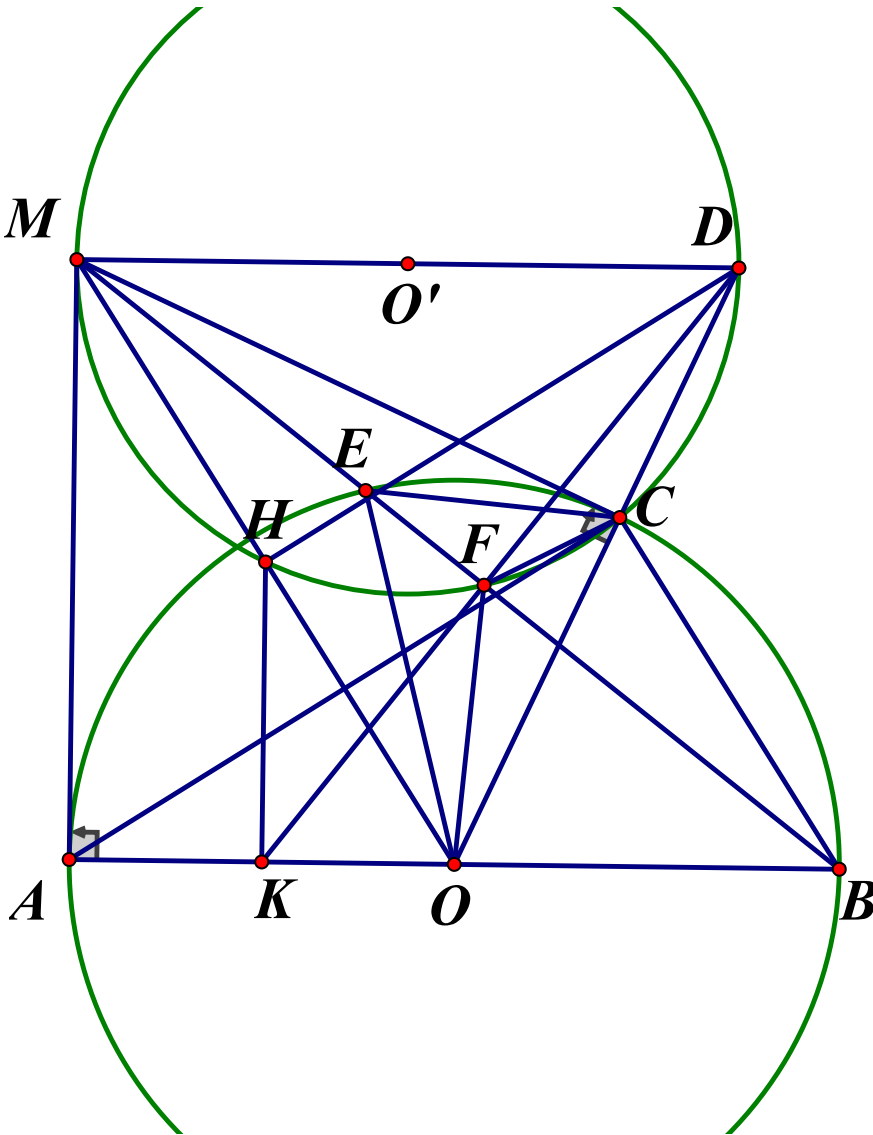
Bài 5. (5 điểm): Cho đường tròn (O) đường kính AB. Trên tiếp tuyến tại A của đường tròn (O) lấy điểm M sao cho $MA > OA$. Vẽ tiếp tuyến thứ hai MC với đường tròn (O) (C là tiếp điểm). Đường thẳng qua M song song với AB cắt tia OC tại D. Vẽ đường tròn (O') đường kính MD. Gọi E giao điểm của MB với đường tròn (O), F giao điểm của MB với đường tròn (O') (E khác B, F khác M). Tia DF cắt AB tại K.

1) Chứng minh $\widehat{CFB} = \widehat{COB}$

2) Chứng minh ACEF cân.

3) Chứng minh K là trung điểm của AO.

GIẢI

1) Tứ giác <MDCF nội tiếp $\Rightarrow \widehat{FCO} = \widehat{EMD}$; mà $\widehat{EMD} = \widehat{FBO}$ (so \leq trong) $\Rightarrow \widehat{FCO} = \widehat{FBO}$

Tứ giác OBCF nội tiếp $\Rightarrow \widehat{CFB} = \widehat{COB}$

2) $\widehat{FCO} = \widehat{OBF}$

$\widehat{OBF} = \widehat{ACE}$ (cùng chắn \widehat{AE})

$\Rightarrow \widehat{OCF} = \widehat{ACE} \Rightarrow \widehat{ACO} = \widehat{FCE}$ (1)

Mà $\widehat{ACO} = \widehat{OAC}$; $\widehat{OAC} = \widehat{FEC}$ (cùng chắn \widehat{CB}) $\Rightarrow \widehat{FEC} = \widehat{ACO}$ (2)

Từ (1) và (2) $\Rightarrow \widehat{FCE} = \widehat{FEC} \Rightarrow \Delta CEF$ cân tại F

3) OM cắt (O') tại H ≠ M. Ta có $\widehat{OMD} = \widehat{MOA} = \widehat{MOD} = \angle \Delta MOD$ cân tại D

Mà $MH \perp HD \Rightarrow H$ là trung điểm MO

$CB // MO$ (cùng $\perp AC$) $\Rightarrow \widehat{OBC} = \widehat{AOM} = \widehat{OMD} = \widehat{HFK}$ (tứ giác HMDF nội tiếp)

Mà $\widehat{OBC} = \widehat{OCB} = \widehat{OFB}$ (do OBCF nội tiếp)

$\Rightarrow \widehat{OFB} = \widehat{FKH}$

$= \widehat{HFO} = \widehat{KFO} = \widehat{DFM} = 90^\circ$ (3)

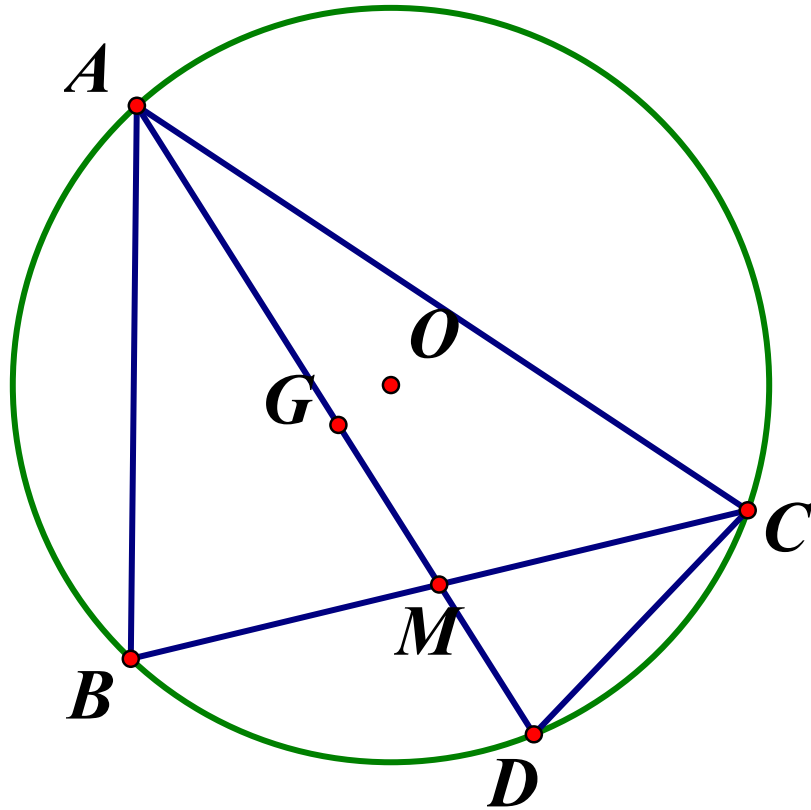
Mà $\widehat{AKO} = \widehat{OMD} = \widehat{KFH}$ suy ra tứ giác KOFH nội tiếp (4)

Từ (3) và (4) suy ra $HK \perp AB \Rightarrow HK // MA$

$\Rightarrow HK$ là đường trung bình của $\Delta MAO \Rightarrow K$ là trung điểm OA

Bài 6. (2 điểm): Cho tam giác ABC có trọng tâm G và nội tiếp trong đường tròn (O). Các đường trung tuyến kẻ từ các đỉnh A, B, C của tam giác ABC lần lượt cắt đường tròn (O) tại các điểm D, E, F. Chứng minh rằng $AB + BC + CA \leq \sqrt{3}(GD + GE + GF)$.

GIẢI

Gọi M là trung điểm BC

$$\Delta MAD \sim \Delta MDC \text{ (gg)} \Rightarrow MD \cdot MA = MB \cdot MC = \frac{1}{4} BC^2$$

$$\text{Ta có } GD = MG + MD \geq 2\sqrt{MG \cdot MD} = 2\sqrt{\frac{1}{3} MA \cdot MD}$$

$$= 2 \cdot \sqrt{\frac{1}{3} \cdot \frac{1}{4} BC^2} = \frac{BC}{\sqrt{3}}$$

$\Rightarrow BC \leq \sqrt{3} GD$. Tương tự $CA \leq \sqrt{3} \geq i; AB \leq \sqrt{3} GF \Rightarrow$ Điều phải chứng minh